

STATENS BYGNINGSTEKNISKE ETAT

Benytt nr. 4 / november 2000

ASKØY KOMMUNE Sentralarkivet		
Løpe nr.	2364/03	Saksb. 7950
28 JAN. 2003		
Ark.saksnr.	02/02357	
Ark.kode P	A-06/0434	
Ark.kode S		

Når offeret ber om godt vær

Av *Finn N. Bangsund*

Når et tiltak er oppført uten tillatelse vil kommunen kreve at søknad om tillatelse sendes inn i ettertid. Dette kan vise seg vanskelig å gjennomføre selv om tiltakshaver er aldri så innstilt på å søke. Ingen foretak vil normalt påta seg ansvar fordi bygget er ulovlig.

Tiltakshaver får dermed vanligvis ikke levert noen søknad slik at kommunen får behandlet saken. Både kommunen og tiltakshaver står maktesløse.

Det kan være flere grunner til at søknad ikke er innsendt: Tiltakshaver har med vitende og vilje oppført bygget uten å søke. Det kan også være at hele oppgaven er satt bort til et useriøst foretak som ikke har søkt uten tiltakshavers viten, og tiltakshaver blir sittende igjen med ansvaret.

«Nødvendig» dokumentasjon

Tiltakshaver bør i utgangspunktet alltid få anledning til å søke om tillatelse før det kreves eventuelle retting eller fjerning. Tiltakshaver gis en sjanse til å dokumentere at bygget er lovlig.

Men hvilke ansvarsforhold skal byggesaken i så fall inneholde?

Utgangspunktet må her være SAK §§ 14 og 15. De har som kjent regler om hvilken dokumentasjon som skal sendes kommunen ved søknad om ramme- og igangsettingstillatelser. Det er ifølge disse kun den dokumentasjon som er nødvendig som skal sendes inn.

Men §§ 14 og 15 sier også noe mer. Bestemmelsene gir ikke bare regler om søknadsdokumentasjon. De åpner også for å unnta ansvarsområder som ikke er nødvendige, jfr. § 14 nr. 1 og § 15 nr. 1.

Spørsmålet er så hvilke ansvarsområder som er nødvendig for et bygg som allerede er ferdig. Å stille krav om at et allerede oppført bygg skal ha ansvarlig prosjekterende og ansvarlig utførende har liten hensikt når bygget allerede står der. Prosjektering og utførelse er jo allerede gjort.

En kunne tenke seg at en ansvarlig prosjekterende og utførende foretok en evaluering av prosjektet og var ansvarlig for nødvendige endringer.

Men i praksis vil ikke dette fungere. Tiltakshaver vil ha store problemer med å finne foretak som ønsker å påta seg disse oppgavene. Hvem vil vel påta seg ansvar for ulovlige byggearbeider som andre har stått for? At det offentlige krever noe som ikke kan oppnås, er det ikke vanskelig å forestille seg vil bli oppfattet som urimelig straff.

Plan- og bygningslovens regler om sanksjoner (kap. XVIII) er ikke straff. Formålet med sanksjonene er å rette et ulovlig forhold. Sanksjoner benyttes uten hensyn til om den ansvarlige var bevisst den ulovlige handlingen. Det stilles ikke her krav om skyld som ved straff. Meningen med sanksjoner er ikke å straffe, men å rette.

Visst har sanksjoner en preventiv virkning. De av kommunene som bruker sanksjoner vet det. De gir et signal til omverdenen om at bygningsmyndighetene mener alvor og bidrar dermed til å redusere antall ulovligheter.

Reglene om straff finner vi i plan- og bygningslovens kap. XVIII og i straffeloven. Det er påtalemyndighetene som har myndighet til å reise påtale for straffbare handlinger. Ikke bygningsmyndighetene.

Bygningsmyndighetene bør anmelde forhold hvor det ikke er søkt. Selv om tiltaket materielt sett er lovlig er det likevel meget alvorlig når bygget er oppført uten at det har vært søkt på forhånd.

Konklusjon

Konklusjonen må være at når bygget allerede oppført må det være tilstrekkelig at det kreves en ansvarlig søker og ansvarlig kontrollerende for prosjektering og utførelsen.

På denne måten vil en også få en full gjennomgang av bygget, og få dokumentert om bygget er i samsvar med en eventuelt senere tillatelse og regelverket.

Viser det seg at tiltaket er i samsvar med regelverket vil saken ende med at kommunen utferdiger ferdigattest. Hvis ikke, må tiltaket rettes, eventuelt fjernes. Dersom dette ikke gjøres, kan kommunen anvende sanksjoner.

Dersom ulovlighetene er alvorlige bør kommunen også vurdere å anmelde forholdet til påtalemyndighetene også.

[«« Tilbake til innholdsfortegnelsen](#)

[| Hjemmeside](#) | [| Om oss](#) | [| Informasjon](#) | [| Regelverk](#) | [| Nyttige lenker](#) | [| Siste nytt](#) |